

О. А. КАРЛОВА

Харківська національна академія міського господарства

В країнах світу рекреаційна галузь являється прибутковою частиною економіки. В бюджетах держав доходи, отримані від рекреаційної діяльності складають значну частку ВВП. Розвиток рекреаційної сфери стимулює удосконалення інфраструктурних складових територій, дає нові робочі місця, збільшує надходження до бюджетів. Для України правомірним є вибір рекреації, як одного з напрямків розвитку макросередовища. Актуальність дослідження обумовлено тим, що функціонування рекреаційної галузі окремої території пов'язаний з наданням послуг не лише для місцевого населення, але й для потреб рекреантів з інших регіонів України та з-за кордону.

Реалізація економічної політики розвитку рекреації на певних територіях виходить з принципів адекватності та ієрархічної підпорядкованості. Однак, це не означає, що регіональна політика повністю дублює механізм управління на державному рівні. Навпаки, на відміну від сформованих на державному рівні загальних підходів і відповідних завдань з регулювання сфери рекреації, на регіональному рівні враховуються особливості природного та рекреаційного потенціалу регіону, чим забезпечується спадкоємність загальнодержавної політики.

До основних принципів державного регулювання регіональної політики функціонування рекреаційної сфери, на наш погляд, відносяться:

- використання методів державного регулювання у випадках, коли ні на одному з нижчестоящих рівнів немає достатніх прав або ресурсів для вирішення виниклих проблем самостійно, не вдаючись до допомоги адміністрації області;
- рішення адміністрації області про конкретні заходи державного регулювання стабілізації та розвитку сфери повинні ініціюватися суб'єктами області та муніципальними утвореннями;
- при наданні фінансової допомоги окремим містам та районам, а також підприємствам і організаціям адміністрація області має право формулювати умови надання допомоги, виключаючи політичні;
- державне регулювання регіональної підтримки розвитку рекреаційного комплексу має ґрунтуватись та реалізовуватись в режимі особливої відповідальності;
- кожна територія в програмі соціально-економічного розвитку повинна мати чіткі цілі, в значній мірі розраховані на власні рекреаційні ресурси.

Множинність цілей досягається адміністрацією регіону в процесі використання владних функцій, реалізованих всією сукупністю методів управління. Особливості рекреаційної сфери регіону зумовлюють

необхідність використання різних інструментів державного регулювання цього сектора економіки в межах загальнодержавної моделі розвитку.

У соціально-орієнтованій економіці від того, як складуться взаємини між рівнями влади і від вибору механізму здійснення перетворень, в значній мірі залежить кінцевий результат державного впливу. Еволюційний характер економічних реформ обумовлює формування механізму державного управління зверху, при можливому внесенні пропозицій нижніми рівнями влади. Подібна взаємодія може встановлюватися в наступних напрямках: 1) у законодавчій сфері; 2) у визначенні пріоритетів, розробці прогнозів галузі туризму та форм її державного регулювання; 3) в інституційній політиці, 4) у наданні цільових фінансових коштів депресивним регіонам; 5) у міжнародній допомозі. Хоча глибина і актуальність цієї проблеми вимагає окремого розгляду, очевидно, що вироблення прогнозів розвитку та визначення пріоритетів підтримки, так само як і форм, є частиною політики соціально-економічного розвитку регіону.